

جامد و مشتق :

جامد : کلمه ای است که از کلمه ی دیگری گرفته نشده باشد؛ مانند : **رَجُلٌ** و **دِرْهَمٌ**.
مشتق : کلمه ای است که از کلمه ی دیگر گرفته شده باشد؛ مانند : **عَالِمٌ** و **مَعْلُومٌ** و **عَلِيمٌ** که از کلمه ی **عِلْمٌ** گرفته شده است.

مشتق بر هشت قسم است :

- ۱ . اسم فاعل
- ۲ . اسم مفعول
- ۳ . صفت مشبّهه
- ۴ . اسم تفضیل
- ۵ . اسم مبالغه
- ۶ . اسم مکان
- ۷ . اسم زمان
- ۸ . اسم آلة

توجه :

تمام این مشتقات از **فعل مضارع** گرفته می شود.

اسم فاعل :

اسمی است که دلالت بر کننده ی فعل و حالتی **حدوثاً** (= یعنی آن کار مدام انجام نمی دهد) می کند.

اسم فاعل از **فعل مضارع** ساخته می شود و وزن آن از ثلاثی مجرد بر وزن **فاعل** است؛ مانند : **يَضْرِبُ** = **ضاربٌ**؛ و از غیر ثلاثی مجرد از فعل مضارع با قرار دادن **میم زائده** در مکان حرف مضارع و **کسر دادن** ما قبل **حرف آخر** ساخته می شود؛ مانند : **أَكْرَمَ يَكْرِمُ** = **مَكْرِمٌ**.

اسم فاعل دارای **شش** صیغه است؛ مثال : ۱ . ضاربٌ ۲ . ضاربانِ ۳ . ضاربونَ ۴ . ضاربةٌ ۵ . ضاربتانِ ۶ . ضارباتُ